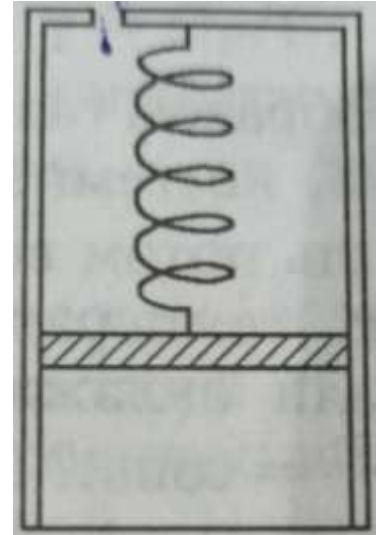

ՖԻԶԻԿԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕԼԻՄՊԻԱԴՆԱ

Մարզային փուլ – 19.01.24թ. տևողությունը **180**րոպե (**3** ժամ)

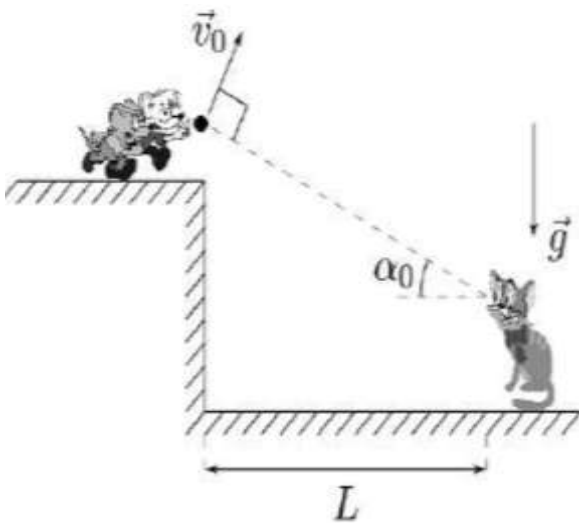
11-րդ դասարան

1) Մեկ մոլ իդեալական գազը փակված է գլանում անկշիռ մխոցի տակ: Մխոցն անկշիռ զսպանակով ամրացված է գլանի վերին մասին: Երբ զսպանակը դեֆորմացված չէ, մխոցով փակված գազի V_0 ծավալը ենթարկվում է $P_0 S^2 = k V_0$ պայմանին, որտեղ P_0 -ն մթնոլորտային ճնշումն է, S -ը՝ մխոցի մակերեսը, k -ն՝ զսպանակի կոշտությունը: Մխոցից վերև միշտ պահպանվում է մթնոլորտային ճնշում: Գլանի պատերը և մխոցը չունեն ջերմունակություն: Գազը սկսում են տաքացնել: Որոշել այս պայմաններում գտնվող մեկ մոլ գազի ջերմունակության թվային արժեքը (պրոցեսի ջերմունակությունը): Գազային ունիվերսալ հաստատունը՝ $R = 8.31 \frac{\text{Ջ}}{\text{մոլ}\cdot\text{Կ}}$

Ցուցում՝ գազի ջերմունակությունը այսպիսի պայմաններում ընթացող պրոցեսի համար հաստատուն է:

2) Հորիզոնական մեկուսիչ հենարանի վրա ամրացված է հաղորդիչ գունդը, որը կրում է Q լիցք: Գնդի կենտրոնից R հեռավորության վրա դրված է R շառավղով և m զանգվածով օղակի կենտրոնը: Օղակը չի հպվում ո՛չ մեկուսիչ հենարանին, ո՛չ էլ գնդին: Ի՛նչ լիցք է պետք հաղորդել օղակին որպեսզի այն լինի հավասարակշռության մեջ: Արդյոք կայուն կլինի այդ հավասարակշռությունը:

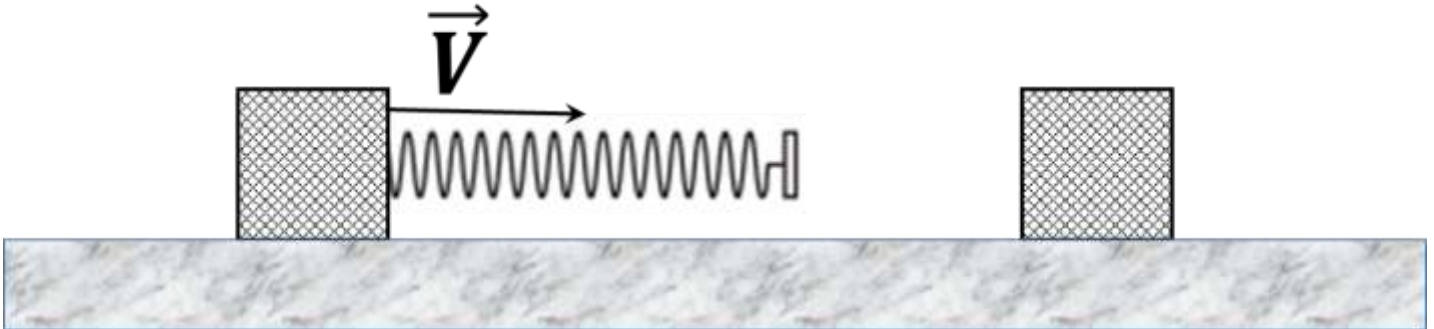
3) Լեռպուղ կատուն նստած է հորիզոնական հատակին՝ ուղղաձիգ ժայռից L հեռավորության վրա (տես նկարը): Ժայռի եզրից մկները նետում են քարը $v_0 = 10$ մ/վ արագությամբ: $\vec{v}_0$ արագության վեկտորը ուղղահայաց է «մուկ-կատու» միացնող ուղղին: Լեռպուղ կատուն և քարի շարժման հետագիծը նույն հարթության մեջ են, ազատ անկման արագացումը $g = 10$ մ/վ²:

«Քար-կատու» միացնող ուղիղը հորիզոնի հետ $t = 0$ վ պահին կազմում է $\alpha_0 = 25^\circ$, իսկ նետումից t_1 ժամանակ անց «քար-կատու» միացնող ուղիղը հորիզոնի հետ կազմում է առավելագույն $\alpha_1 = 38^\circ$ անկյուն:

ա) Ինչքան է t_1 ժամանակը:

բ) Ինչքան է Լեռպուղի և ժայռի L հեռավորությունը:

4) m զանգվածով բեռին ամրացված է անկշիռ զսպանակ, որի կոշտությունը k է: Չսպանակով բեռի աջ կողմում դրված է M զանգվածով բեռ: Չախ բեռին հաղորդում են V արագություն դեպի աջ: Որքա՞ն ժամանակ է տևելու աջ մարմնի և զսպանակի հայումը բախման ընթացքում: Ինչքա՞ն կլինի զսպանակի առավելագույն դեֆորմացիան: Շփումն անտեսել:

5) Բարակ, կոշտ պատերով առաձգական A գնդոլորտը ներսից պատված է ռետինե շերտով: Ռետինե շերտը և A գնդոլորտը միասին ունեն m զանգված: A գնդոլորտի ներսում, նրան համակենտրոն, գտնվում է $m/2$ զանգվածով B գնդիկը, որի պատերը բոլոր կողմերից կիպ հավում են ռետինե շերտին (տե՛ս նկար): Ցանկացած տատանում, որը առաջանում է $A+B$ համակարգում մարող է. տատանումներով պայմանավորված մեխանիկական էներգիան մի քանի տատանում հետո վերածվում է ջերմային էներգիայի:

ա) Համակարգը պահում ենք առաձգական հասակից h բարձրության վրա և բաց թողնում առանց սկզբնական արագության: Ի՞նչ բարձրության կհասնի այս համակարգը հատակից անդրադառնալուց հետո:

բ) Համակարգը պահում են հորիզոնի հետ 45° անկյուն կազմող առաձգական հարթության վերևում՝ h բարձրության վրա հարվածի կետից: Ինչքա՞ն կլինի համակարգի արագության՝ թեք հարթության հետ կազմած անկյան տանգենսը անդրադառնալուց հետո: Համարեք, որ անդրադարձման պրոցեսի վերջում տատանումները մարել են:

